

Brüsszel, 2016.5.25.
SWD(2016) 167 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javalsat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról

{ COM(2016) 285 final }
{ SWD(2016) 166 final }

Vezetői összefoglaló
Hatásvizsgálat a határokon átnyúló csomagkézbesítésről
A. Cselekedni kell
Miért? Milyen problémát kell megoldani?
<p>A határokon átnyúló kézbesítés elektronikus kiskereskedőkre és fogyasztókra – különösen az elszigetelt területek és kkv-k esetében – vonatkozó magas árai akadályozzák a határokon átnyúló elektronikus kereskedelmet. A magas árakat egyrészt a piacra lépés viszonylag komoly akadályai okozzák, amelyek nagy földrajzi kiterjedésű területeken korlátozhatják a versenyt, másrészt a kifizetői által küldött alacsony volumenek jelentik, hiszen ezek gyengítik az alkupozíciót, valamint magasabb árakhoz és kevesebb kézbesítési lehetőséghez vezetnek a kisebb elektronikus kiskereskedők és a magánszemélyek esetében. Emellett számos nemzeti szabályozó hatóság korlátozott hatáskörrel rendelkezik a határokon átnyúló csomagpiac figyeléséhez, ezért nincs információja az esetleges piaci hiányosságok vagy szabályozási aggályok felismeréséhez. A kiskereskedők és a fogyasztók sem rendelkeznek információval az általuk elérhető kézbesítési lehetőségekről. Az egyetemes szolgáltatási kötelezettség hatályának tagállamok közötti különbségei miatt a postai szolgáltatásokról szóló 97/67/EK irányelv¹ önmagában nem képes megfizethető árakat biztosítani az elektronikus kereskedelemben használt szolgáltatásokhoz.</p>
Mi a kezdeményezés várható eredménye?
<p>A célok között szerepel a szabályozói felügyelet hatékonyabbá tétele; a határokon átnyúló kézbesítési szolgáltatások elérhetőségével és árával kapcsolatos átláthatóság javítása; továbbá a verseny ösztönzése. Ennek nyomán csökkenteniük kell a határokon átnyúló csomagokért az egyéni fogyasztók és az elektronikus kiskereskedők által – különösen az elszigetelt területeken – fizetett áraknak. A határokon átnyúló kézbesítési szolgáltatások minőségével külön foglalkozunk.</p>
Milyen hozzáadott értéket képvisel az uniós szintű fellépés?
<p>Uniós szintű összehangolt fellépés hiányában a nemzeti szintű cselekvés önmagában vélhetően nem oldja meg a határokon átnyúló kézbesítés fenti problémáit. A jelenlegi szabályozói keret (különösen a postai szolgáltatásokról szóló irányelv) eltérő megközelítései vagy értelmezései miatt egyenlőtlen feltételek alakultak ki a különböző tagállamokban működő kézbesítési szolgáltatók számára, illetve egyenlőtlen védelmi szintek jellemzők a (digitális) egységes piac előnyeire vágyó kkv-k és magánszemélyek esetében. Az egyes tagállamok nem képesek hatékonyan felszámolni a belső piac akadályait, mivel a transzeurópai kézbesítési hálózatokat több jogrendszer szabályozza.</p>
B. Megoldások
Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai lehetőségek merültek fel? Van-e előnyben részesített lehetőség? Miért?
<p>Az árak átláthatóságát és a szabályozói hatásköröket illetően különböző lehetőségek vizsgálatára került sor. Az előnyben részesített lehetőség a következő:</p> <p>(1) Az átláthatóság fokozása azáltal, hogy a határokon átnyúló különböző kézbesítési szolgáltatók meghatározott termékeinek árát közzéteszük a Bizottság EUROPA honlapján, a nemzeti szabályozó hatóságokat pedig kötelezzük az árak megfizethetőségének értékelésére.</p> <p>(2) A szabályozói felügyelet javítása azáltal, hogy (egy bizonyos méret felett) minden csomagkézbesítési szolgáltatót arra kötelezzük, hogy nyújtson be egy statisztikai alapadatcsomagot a nemzeti szabályozó hatóságokhoz.</p> <p>(3) Ösztönözzük a versenyt azáltal, hogy előírjuk a harmadik felek általi hozzáférést a határokon átnyúló hálózatokhoz és a nemzeti postai szolgáltatók többoldalú ármegállapodásaihoz.</p> <p>A megvizsgált és elvetett többi lehetőség között szerepelt az egyedileg kialakított árak és/vagy az elektronikus kiskereskedők által a szolgáltatóknak fizetett árak átláthatóságának fokozása, valamint az árváltozások előzetes bejelentése (a szabályozók felé).</p> <p>Egy önálló rendelettel gyorsan végrehajthatók a célzott és közvetlenül alkalmazható szabályok, csökkentve ezáltal a széttagoltságot. Az egységes szabályok minden piaci szereplőnek jogbiztonságot jelentenének. A nem jogalkotási intézkedések – például az Útiter a csomagkézbesítés egységes piacának kialakítása felé² – eddig nem javították a megfizethetőséget és a szabályozói felügyeletet. Tekintettel a piac egyes részeit jellemző gyors változásokra és a korlátozott piaci ismeretekre, nem javasolt az árszabályozás.</p>
Ki melyik lehetőséget támogatja?
<p>A kiskereskedők és a fogyasztók az árcsökkentő intézkedéseket támogatják. A nemzeti postai szolgáltatók ellenzik a szabályozói beavatkozást, mert szerintük verseny van a piacokon. Az expressz ágazat a szabályozási keretek harmonizálását szeretné, ugyanakkor kritizálja a nemzeti szabályozó hatóságok általi nagyobb</p>

¹ A 2002/39/EK és 2008/6/EK irányelvvel módosítva

² COM(2013) 886 final

felügyeletet. A nemzeti szabályozó hatóságok elismerik a piaci adatok jelenlegi hiányát, de óvatosságra intenek az új előzetes hatáskörökkel szemben. Az Európai Parlament kiegyensúlyozott és jól irányzott intézkedést vár. A tagállamok nem akarnak árszabályozást.

C. Az előnyben részesített lehetőség hatásai

Melyek az előnyben részesített lehetőség előnyei (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségei)?

Komolyabb piaci ismeretekkel a nemzeti szabályozó hatóságok jobban tudják felügyelni a piacot és figyelni a piaci fejleményeket. A honlapon közzétett árak és megfizethetőség értékelései rávilágítanak a magas árakra (is), és fokozzák az ésszerűbb árak kínálatára ösztönző nyomást. Ez különösen a kisebb elektronikus kiskereskedők és a fogyasztók számára jelentene előnyt. A kézbesítési szolgáltatók előnye a határokon átnyúló kézbesítési szolgáltatások iránti kereslet növekedéséből adódna. A többoldalú megállapodásokhoz való hozzáférés segíti a kézbesítési szolgáltatók piacra lépését és a nemzeti postai szolgáltatók költségeinek csökkentését.

Mekkora költségekkel jár az előnyben részesített lehetőség (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségek)?

Az EU standard költségmodellje és a Bizottság statisztikai tapasztalata alapján a becsült költség nem éri el az 500 000 EUR-t (221 000 EUR a szabályozók, 20 000 EUR a nemzeti postai szolgáltatók és 170 000 EUR az egyéb kézbesítési szolgáltatók esetében).

Hogyan érinti mindez a vállalkozásokat, a kis- és középvállalkozásokat és a mikrovállalkozásokat?

A javaslattal csökkennie kell a kézbesítési áraknak, ezáltal pedig növekedhetnek a kisebb elektronikus kiskereskedők eladásai. Az 50 főnél kisebb létszámmal működő és csak egy tagállamban letelepedett kézbesítési szolgáltatók mentesülnének a nemzeti szabályozó hatóságok felé történő adatszolgáltatási kötelezettség alól.

Jelentős lesz-e a nemzeti költségvetésekre és közigazgatásokra gyakorolt hatás?

A tagállamoknál további költségek jelentkezhetnek, ha a nemzeti szabályozó hatóságok állami finanszírozásúak, és további forrásokat igényelnek.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?

Nem. Az Unión belüli szolgáltatást vállaló, harmadik országokból származó kézbesítési szolgáltatóknak ugyanazokat a szabályokat kell teljesíteniük.

D. Nyomon követés

Mikor kerül sor a szakpolitika felülvizsgálatára?

Két évvel az elfogadást követően egy jelentés fogja felülvizsgálni a rendeletet és az előrehaladást a csomagkézbesítés egységes piacának kialakítását célzó egyéb kezdeményezések terén.